

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższym Dozwoleniem
IMPERATORA I MCEJ CAŁEY ROSSYI.

w WILNIE V. S. 6. LIPCA 1801 ROKU W SOBOTE

z Wilna 3 Lipca

Zgromadzeni ze wszystkich Powiatów Marszałkowie po przesłuchaniu tak Naywyższych Ustaw naymilszowie Szlachcie nadanych, jako też Ukazów i rozporządzeń do elekcyi Marszałka Gubernskiego stosownych, przystąpili do uskuteczenia takowey elekcyi; przez którą JW. JP. Michał Brzostowski Orderu S. Jana Jeruzolimskiego Komandor i Polskich Kawaler Marszałek Powiatu Zawileyskiego jednomyślnością na urząd Marszałka Gubernskiego Litt. obrany został.

Przy końcu miesiąca Czerwca w pensyach oddzielnych JP. D' Abry odprawił się publiczny popis ze wszystkich nauk jakie tu dawać się zwykły. Akt był dwudniowy; naprzód Damy i Kawalerowie examinowani byli z obyczaiovey i Chrześciańskiej nauki, Geografii, Historii, Arytmetyki, Geometrii, języków Łacińskiego, Francuzkiego i Niemieckiego; nazajutrz nastąpiły tańce, muzyka, rysunki; licznie zgromadzone osoby pierwszej dystynkcyi oświadczyć raczyły głośne ukontentowanie z aplikacyi przykładney i znaczney uczących się postępku.

z Petersburga V. S. 25 Czerwca.

Major Kolen naznaczony komendantem Tengińskiego regimentu muszkietyerów. Major Cerkuz przyięty w służbę do regimentu muszkietyerów Tifliskiego. Półkownicy: Dawidow i Stal 2. naznaczeni komendantami półków dragobil. Włodzimirskiego i Niżehorodzkiego. Major Karboner przyjmuje się do swity Monarszey. Kawaler orderu S. Jana Jeruzolimskiego Graf Melin przyięty w służbę do 3. strzelców półku. Achtyrskiego półku huzarów Major Sokolow przez sentencyą sądu woyskowego, jako niespokoyny człowiek uwalnia się od służby. Podpółkownik Browcin został Konsyliarzem ekspedycyi rachunkowey w Collegium Admiralcyi. — Jarosławski Gubernator cywilny Aktualny Stanu Konsyliarz Studyn uwalnia się od obowiązku z pensyą dożywotnią półowy gaży dzisieyszey; miejsce onego zastąpi Stanu Konsyliarz Xiążę Galicin. Nowo-rosyjskich sądów Departamentu i Prezydent Stanu Konsyliarz Magdenko na własną prosbę dla wieku podeszłego i słabości zdrowia uwalnia się od służby z pensyą dożywotnią półowy gaży; miejsce jego zastąpi Stanu Konsyliarz Brazoli. Ober Sekretarz 3. Departamentu Senatu Stanu Konsyliarz Sokolow (na własną prosbę uwalnia się od obowiązku; na jego miejsce naznaczony Kolleski Konsyliarz Markowicz. Bywłszy Horodniczym w Kownie Kolleski Aseisor Weis za upuszczenie areztanta odsądzony r. 1799. otrzymał przebaczenie, i wolność powrotu w służbę. W Bogu spoczywający IMPERATOR PAWEŁ I. nadgradzając trudy podięte w edukacyi JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, i Cesarzewicza KONSTANTYNA. Aktualnemu Taynemu Konsyliarzowi von der Osten Saken darował dostojęstwo Graffa Imperium Rosyjskiego; ten w podeszłych léciech gdy nie ma potomków, MONARCHA przychylając się do podaney prosby pomienioną dostojność rozciąga na dzieci braci onego rodzonych.

Za Naywyższym rozkazem, Tayny Konsyliarz Trofzczyński donosi bywłszemu w Tatarskim Baranowskiego półku Towarzyszowi Pogorzelskiemu proścącemu, ażeby mógł bydź użytym do służby cywilney w Gubernii Mińskiej starać się o to należy u Zwierzchników miejscowych.

Janikowskiemu Podkomorzemu Powiatu Wasilkowskiego proścącemu o zwrot wsi Przyluk darowany onemu w Litewskiej Gubernii przez zmarłego Króla Polskiego, którą stracił w czasie przyłączenia Polski do Rosyi: powinien prawa swojego dowodzić porządkiem przepisany.

Białoruskim obywatelom: Rotmistrzom; Przygodzkiemu i Daszkiewiczowi proścącym o sąd kompromisarski z Malinowskim i opiekunami: ten miejsca mieć nie może bez wzajemney stron zgody.

Tayny Konsyliarz Murawiew donosi Moskiewiczowi chcącemu sądem polubownym ukończyć Sprawę o pretensye i szkody z Maiorem Meizerem: trzeba na to zezwolenia strony przeciwney.

Orszańskiej obywatelce Szemiotowey proścącej o podobny sąd z synem, który majątek matce zabiera niesprawiedliwie, siostrom zaś własności nie oddaie: powinna dochodzić krzywdy porządkiem w prawie przepisany.

z Wiednia 3. Lipca.

Listy z Constantinopola donoszą o wzięciu przez Turków i Anglików stołecznego miasta w Egipcie Cairo; Kapitan Angielskiej fregaty, która do Triestu niedawno zawinęła, nie o tém zdarzeniu nie mówiąc; przyniosł wiadomość, że 5. lub 6. tysięcy wschodniego żołnierza morzem czerwonym do Suez przybyło. — W Europejskiej Turczyźnie szerzy się pożar wojny domowey. Potta używłszy bez pożytku łagodnych środków; brzem nakoniec postanowiła przywrócić spokoyność. Powiodło się z Balzów jednemu w Rouellii pogromić i rozprożyć kupę totrowską; lecz drugi któremu wizerką żywność zabierać kazano w okolicach Sophii; gdy zdobyć uprowadzał na miejsca bezpieczne, pokonany wżysztko stracił; cały karawan buhtownicy do Widdinu zawieźli. — W naszym stolicy Kapituła Krzyżacka wolność zostawiła Arcy Xiążęciu Karolowi opuszczenia Zakonu, i wstąpienia w śluby małżeńskie. — Xiążę de Condé wyjechał na Hamburg do Londynu; za Oycem pospiałczył Xiążę d' Enghien. — Cesarz Jmę wżysztkim obywatelom Prowincyi Weneckich ze skarbu dać pieniądze rozkazał za zakupienie koni, bydła, zboża, narzędzi rolniczych i zeli świadectwem urzędników miejscowych. — Cobenbanow dowiodą, iż majątek stracił, przez przeciwności wżysztkie wtargnienie podczas ostatney kampanji. — Feld Marszałek Xiążę Saxe Cobourg zgodowia słabością wymówił się od przyięcia urzędu Prezydenta Collegium woiennego. Słychać że Graf Cobenzl tu powróci; miejsce Poselskie w Paryżu ma zastąpić Graf Stahrenberg Ambasador u Dworu Londyńskiego.

cy wiele osad podbili w terazniejszej wojnie; ledwie ochłubić się mogą, żeby którą orężem zdobyli. Przygórek dobrej nadziei, Ceylan, Surinan wydali nieprzyjaciół Ojczyzny strącając przez niezgodę w rewolucjach konieczną. Zadnego miasta Francuzom nie wzięli Anglii, które się bronilo. Europeyzykowie osiadli w Martinice, S. Domingo, Guadalupie, na pomoc wezwali nieprzyjaciela przeciwno Murzynom, oddając w zakład arsenaly, porty, twierdze, nie bronila się Trinitada; Malta szturmowaną nie była; przestał Nelson na zamknięciu portów; i gdyby w roku 7 RPtey była jedność u rządzców naszych, Malta zostałaby niedobytą. Zdrada Toulon poddała nieprzyjacielowi, gdzieśmy stracili 33 okręta; w Texel zdrayce chorągiew Domu Orange na całej flocie utkwili. Anglikom dwie koalicje trzeba przypisać, i śmierć 2 milionów ludzi; nie wszystkie jednak Mocarstwa co Anglikom prowadzić się daly, korzyść odnoszą. Król Sardyński za 500 tysięcy FS. z Londynu wziętych Państwo stracił; Król Neapolitański przystąpiwszy naprzód do koalicji drugiej, szuka przyjaźni narodu naszego. Portugalia przymierzu wierna odwiecznemu bliską jest pod bryta. Prusacy Hannover osadzili; Mocarstwa pónocne handel i niepodległość utrzymują zbrojnymi flotami. Czegoż więc chce Brytania? Trzecią podobno zrobić koalicją; ale już złoto obiegło wszystkie części świata; nie zakupią nam nieprzyjaciół nowych; każdy wdycha do pokoju; sprawców klęsk i wojny nienawidzą wszystkie narody. Albo zechce wznowić u nas wojnę domową; lecz jużśmy rewolucją dokonali. Można jeszcze znaleźć w kraju garstkę lotrów i zdrayców; ci jednak nie potrafią wzruszyć domowej spokojności; zgubę dla siebie przyspieszają sami &c.

Pierwszy Konsul rozpoczął korespondencją bezpośrednią z Królem Jmcią Wielkiej Brytannii; nadzieia bliskiego pokoju. Wczora dawał audyencją Posłom zagranicznym; Niemieckich najwięcej liczono; potem oglądał z Konsulem Lebrun i Ministrem Chaptal fabrykę bawełnianą. Dzisiaj przybył do naszej stolicy rano Kardynał Gonzalvi; prezentował się wieczorem pierwszemu Konsulowi w ubiorze przyzwoitym swojej dostojności; czegośmy dawno nie widzieli. — Graf Liworny ma ztąd wyjechać na Lyon do Włoch d. 27. — Nic urzędowego o czynnościach wojennych w Egipcie; list z Barcelony potwierdza klęskę Anglików. — Officerom uwolnionym od służby, Francuzkim, Cisalpińskim, Piemontskim stawić się kazano w Breście i Toulonie. — Słychać że z garnizonem Portoferrajo podpisane jest broni zawieszenie. — Wojska coraz bardziej zbliżają się do brzegów Oceanu; główne armii stanowisko między Brestem i Cherbourg; Moreau ma przyjąć najwyższą komendę wyprawy; przeciw Anglikom albo też do Irlandyi tylko, nie wiemy; pomieniony General, Szef Sztabu Dessolles, Lahorie, i Carnot ciągle bawią w Malmaison. — Xiążę de Bedford przejeżdżał przez naszą stolicę zmierzając do Szwajcarów. — RPte Francją otaczające piszą teraz ustawy nowe, Buonaparte postanowił nie wdawać się do tego dzieła. — Rzecz jest pewna, iż Xiążę Pokoju, Lucian Buonaparte, General S. Cyr i Minister Pinto w Badajoz pokój podpisali; jeszcze go nie ratyfikował pierwszy Konsul; nie można więc mówić o warunkach nie pewnego; ten tylko jeden niewatpliwy, że wpływanie Anglików do gabinetu Lisbońskiego upaść musi.

Słychać iż elekcyą Wielkiego Mistrza Maltańskiego nastąpi za porozumieniem się Dworów w Heitersheim w Cyrkule Szwabskim. — Lord Whitworth tu jest spodziewany, dla rozpoczęcia negocyacji; Lord Kerr który przybył od dni kilku iak mówią nieniał mocy zupełney traktowania. — Król Jmć Etruryi przybywszy do Włoch nie zaraz do Florencyi wiażdż woy odprawy; lecz w Parmie czekać będzie, póki Toskańskie interesy nie będą ułożone. — General Bernadotte do nosi o aresztowaniu i karze wielu zbóyców w Departamentach zachodnich; wszyscy są Szuanowie amnestywani. Szef ich Menard w nadziei

przebaczenia ukazał żołnierzom iaskinie bronią i prochem napełnione. — Prefekt Departamentu Mayenne kazał przed sądem stawić Szuana, który własnego synowca zamordował dla tej przyczyny, że 10 lat wiernie służył RPtey; te są skutki wojen domowych.

z Philadelphii 20. Maja.

Staraniem Prezydenta Jefferson gorować zaczyna w Ameryce Republikanci nad Federalistami. Jay ustąpić musiał Clintonowi; Strong, Ob. Gerry dawniey Posłowi do Paryża; też mówić o wielu innych urzędnikach. Siła morską RPtey przychodzi do wysokiego stopnia; wiele nowych fregat i statków uzbrajać kazano. Kapitan Truxton na czele eskadry liczoney wrócić ma wychodzić pod żagle przeciw Angielskim, Tripolskim, albo jak inni mówią Angielskim korsarzom; Francuzcy ślisle zachowują traktat handlowy i neutralny ratyfikowany przez Jeffersona. Handel nasz wzrósł bierznie niepospolity; zbudowaliśmy roku ostatniego w Hampton, Baltimore, Middleton, Boston, Norfolk, New York, i innych portach tyle statków kupieckich, że wszystkie razem niosą 78 tysięcy beczek ładunku; trzy malftowych było 120. Wywieziono z kraju towarów za 70. millionów; dolarów; z tych wielka Brytannia kupiła za 27. 16. Hiszpania. Nafze miasto, Boston, i New York mają część w całym handlu czwartą. Wprowadziliśmy zaś 800. tysięcy beczek maki, 280. tysięcy ryżu; 300. tysięcy tabaki, 60. tysięcy potażu; 50. tysięcy ryb; 130. tysięcy mięsa solonego. W Boston liczymy 25. tysięcy mieszkańców, u nas blisko 60, w Baltimore 27, w Washington 3. tysiące, w New York 67. tysięcy. Ludność u nas pomniaza się sposobem w Europie nie widzianym. — Anglii do Jamajki w terażniejszym roku wprowadzili murzynów z Afryki 6712. rozmaitey płci i wieku.

z Bruxelles 20. Czerwca.

Komendant armii w Departamentach Belgickich rozłożony wydał ostrzeżenie do młodzi konskrypcy i rekwizycyą zajęty, ażeby koreszystając z pozwolenia, które dał wojenny Minister, starali się otrzymać uwolnienie od służby, jeśli do niej ochoty nie mają, sposobem w prawie przepisany, w 6. tygodniach; później albowiem milicya będzie obowiązana każdego z nich odprowadzić do obozu. Podobnego dobrodziejstwa mieć nie mogą żołnierze opuśczeni chorągwie. Słychać że Buonaparte między najpierwzemi warunkami do ugody z Anglią położył oddanie Minorcki Hiszpanom, przygórka dobrej nadziei Batawom; na co nieprzyjacieli nie pozwala. Statki zbrojne z Nieuport i Ostendy szczęśliwie trafily do Dunquerque; tamże czekają innych z Havre, Boulogne, Calais. Do tegoż portu przybyło wielu emigrantów Irlandzkich; do tajemney wyprawy 80. tysięcy żołnierza jest gotowego.

z Constantinopola 27. Maja.

Z Egiptu żadnych prosto raportów nie mamy; z Rodu wiadomość przyzła, iż Wielki Wezyr wszedł do Cairu szczęśliwie; czekamy potwierdzenia. Francuzi utrzymują się w Alexandryi. D. 17. przybył do naszej stolicy Corral Posel Hiszpański; ma z sobą bogate podarunki dla Sułtana i przedniejszych urzędników. Z Paryża odpowiedź przyzła na podaną propozycyą względem zamiany jeńców; chętnie zgadza się na to pierwszy Konsul; o żadnych z Francją traktatach dotąd nie słychać; Posel Hiszpański podobno starać się będzie o pojednanie dwóch narodów, które przez kilka wieków scislém przymierzem połączone były. Propozycyą do zamiany jeńców podaliśmy rządowi Francuzkim przez Posła Duńskiego korony. Pospolstwo tu teyżcie cieszyło się nieskończeniem słysząc w pierwiastkach, jak Anglicy tryumfują w Egipcie; smuci się teraz i gniewa, nie widząc końca wyprawy, która zdaniem Turków nad kilka dni trwać nie powinna była. Officer od Kapitana Balzy przystany z doniesieniem o wzięciu Rah-

manie bogato został obdarzony przez Monarchę; powiada iż w Alexandryi nie może utrzymać się długo nieprzyjaciel po przeciętych komunikacyach; Murad Bey, Mammelukowie, Egipcyanie, Arabowie, już odstąpić mieli Francuzów. Porta Ottomańska RPtey 7. wysp zjednoczonych pozwoliła wolny handel prowadzić na morzu czerwonym.

z Frankfortu 25. Czerwca.

General en chef Macdonald Posel Francuzki u Dworu Duńskiego dziś przybył do naszego miasta; liczną ma świtę; jutro w dalszą podróż wyjeżdża. Biskup Bamberski administracją Państwa swojego zdaie Biskupowi Wurtzburzkiemu dla wieku podeślęgo. W całych Niemczech, mianowicie jednak w Cyrkule Szwabskim Duchowni wycinać każą i bez ceny przedawać wiekiem stojące lasy i gaje, pogłoski o bliskiej sekularyzacyi kazały wcześniej myśleć o sobie każdemu.

z Hagi 27. Czerwca.

Augereau dziś wyjechał do Paryża; komendę po nim wojsk Francuzkich i Batawskich przyjął General Victor. Kilka długich konferencyi Augereau przed podróżą miał z Dyrektorami naszymi; wziął z sobą kilku Officerów sztabowych; za dni kilka ma do nas powrócić. Flotta Batawska zupełnie jest gotowa do żeglugi; nie wyndzie jednak na morze Admiral de Winter, ponieważ wiadomość odebrano, iż nieprzyjaciel wiele okrętów wojennych zprowadził z morza Bałtyckiego do brzegów naszych. Projekt zwiania wojsk Batawskich w piątej części nie przyszedł do skutku, przynajmniej do czasu dalszego odłożonym został; tak więc utrzymywać musimy więcej 60. tysięcy żołnierza lądowego, licząc wojska posiłkowe Francuzkie. Van der Noot Naczelnik buntu Niderlandzkiego przeciw Austrii w r. 1789 prosił u rządu naszego o pozwolenie mieszkania z bratem w krajach RPtey; i otrzymał pod obowiązkiem nie mieszania się w interesa polityczne. Admiral Story dotąd bawiący u Anglików, przesłał prośbę do zgromadzenia prawodawczego, względem sądu jakiego ma się spodziewać za podaną flotę nieprzyjacielowi w r. 1799 w porcie Texel. Prośbę odrzucono; niemasz albowiem żadnego oskarżenia przeciw pomienionemu Wodzowi; lecz honor każe Officerowi, tym bardziej komendantom usprawiedliwić i pokazać, jakim sposobem stracili okręta im poruczone.

z Madrytu 3 Czerwca.

Gdy z jednej strony Król Jmé Katolicki przymuszonym jest do przedsięwzięcia wojny przeciw Portugalczykom; z drugiej zalecił Póslom swoim w Wiedniu, Berlinie, Paryżu starać się usilnie o przywrócenie pokoju powszechnego. Od Xiążęcia Pokoju czekamy nowych raportów. W potyczce pierwszy stracił nieprzyjaciel 150 zabitych, 80 ranionych żołnierzy, 4 Officerów. Uciekając z bojuwiska Portugalczycy kowie broń rzucali dla pospiechu; zabraliśmy armatę i wiele amunicyjnych wozów; regiment Farnese i huzarowie nasi dystyngowali się najlepiej. Generalissimus przyrzekł Królowi Jmci wkrótce donieść o wzięciu Lisbony, jeżeli Xiążę Brezylji nie da się skłonić do ugody. Garnizon miasta Olivença w niewolę poszedł; Komendant Chermont z Sztabem na słowo uwolnienia pod obowiązkiem nie służenia do końca wojny. Znaleźliśmy w mieście 36 armat. Garnizon twierdzy Jurumenha kapitulował z podobnym warunkiem; tu zdobyto dział 35. W portach naszych wielkie przygotowania. W Barcelonie uzbieramy 6 okrętów; w Cadix 15 do których przyłączyło się 5 z Ferrolu przysłanych; w Ferrolu 6 nowych, nie licząc fregat; kilka w Carthagenie. Admiral Moreno ma najwyższą komendę w Cadix; pod nim służy Francuzki Dumanoir; czekamy przybycia kilku tysięcy mayt-

ków we Francyi zaciągnionych; co ponieważ niezmiernego potrzebuje wydatku, Ociel S. pozwolił ażeby Duchowieństwo jeszcze 5 milionów złożyło na potrzebę publiczną.

z Florencyi 12. Czerwca.

Wojska Generala Murat zbliżyły się potężnie ku Rzymowi i Neapolitańskim granicom; słycać że Minister Acton wyjechał do Falermu. Xiążę Braschi Onesti przybył do nas wczora z Rzymu; jutro pospieszy do Paryża. Murat wyznaczył Agentu Agar Kommissarzem swoim u rządu naszego; jemu zlecono czynić wszelką gotowość na przyjazd do Toskanii nowego Pana.

Gdy Ukazem Rządzącego Senatu w dniu 25. Maja Roku idącego nastąpił majątek zmarłego Zygmunta Tomaszewicza Położdny zwany w Wilkomirskim Pcie leżący, nakazano oddać w administracyą Opiekunom dzieci zmarłego Tomaszewicza dopokąd Sprawa w Ziemstwie Wilkomierskim i Rządzącym Senacie o sukcesyą tego Majątku na nich rozwiązana nie będzie. Przeto aby Konkurenci do kupki pomienionego Majątku na termin ostatni, to jest dzień 26. następującego Msca Julii niestawali, Rząd Gubernijski Litewski ostrzega. — Datt Junii 19. d. 1801. roku.

Miński Gubernii, Bobruyskiego Powiatu Obywatel, Nadworny Sowietnik i Orderu S Włodzimierza 4 klasy Kawaler Krasinski mając zamiar iechać do Petersburga dla kwerendowania w Aktach Metryk Litewskich (do oney stolicy z Warszawy przewiezionych) potrzebnych papierów Domowi swemu, obwieszcza Przeswietne Publicum; iż iesliby się zdało Obywatelom Guberniów Litewskiej, Mińskiej i Białoruskiej, a ile znanomością lub pokrewieństwem do niego zbliżonym, powierzyć mu przy tej okazji kwerendę także potrzebnych każdemu Domowi papierów, nadań Królewskich, Dekretów, ograniczeń, lustracyów, Inwentarzy, &c. przyimie oną na siebie za wczesnym zgłoszeniem się. Do czego potrzebne będzie od każdego zlecającego mu tę postugę: 1. Adnotacya jakie własnie tranzakta i jakich dat do wyszukania są potrzebne. 2. Danie pieniędzy na przewidziane przy wyjęciu tranzaktów expensa i poszliny. 3. Ułożenie się o zastąpienie nieprzewidzianych przy takowej kwerendzie wydatków. Znajdować wyż wyrażonego Obywatela z rekwizycyą wą każdy może do dnia 1 Marca roku przyszłego, przysyłając Listy swe lub Plenipotentów do niego w Powiat Bobruyski do Łaskowicz, adresując Pochtą przez Mińsk, Bobruysk. — Datt w Jerominey, R. 1801 Maja 20 d.

W Drukarni Akademickiej Wileń. przyimie się prenumerata na Dzieło pod tytułem: *Podróż do Syrii i Egiptu* przez P. Wolney, mające wysiść z druku w Krakowie u JP. Jana Maja, we dwu Tomach in 8vo majori z kartami Geograficznymi i Kupfersztychami. — Prenumerata na oba Tomy Żł: Pol: 18. po wyisciu kosztować będzie na mieyscu Żł: Pol: 27. — Prospekt na te dzieło znajduje się w teyże Drukarni.